

KOTÁNYI NELLY ÉS ESCHER KÁROLY KÉPES RIPIORTJA:

ÖTÖDSZÖR ÉPÜL ÚJJÁ A VÁR

Órjáraton a romok között — Az államfő, a miniszterelnökség, a külügyminisztérium a Várhegyre költöznek — Diplomatanegyed épül a lerombolt házak helyén

A legnagyobb nehézségek közt indult meg az újjáépítés munkája Budapesten. Most egy éve még a reménytelenül beázott háztetők cserepeinek megjavítását követeltük. Ma már alig van lyukas tető, új hidakat épített a demokrácia, sőt, ami az ostrom után szinte lehetetlennek látszott, a halottnak vélt Vár is lassan feltámad.

Az elmúlt századok során négyszer pusztult el a budai Vár és négyszer épült újjá. Elpusztultak a gót, barokk, empire és neoklasszikus építészeti remekai. A demokrácia építőereje most ötödször is újjávarázsolja a tizezer német és az öket segítő nyilasbanditák eszeveszett harcában rommá bombázott budai várat.

A *Figyelő* munkatársa szemleúton volt a Várban.

Már magasra nőtt a fű az eltemetett halottak sírján. *Hatezer sebesültet hagytak a németek a palota óvóhelyén.* Hétszázötven katona, csendőr, néhány megkínzott és aztán megölt nő van eltemetve a Várat környező kertekben. A bombák által kivájt tölcéserekben pedig *tömegstrokban* fekszenek az ostrom halottai.

Dömötör Kálmán miniszteri osztálytanácsos kalauzolásával járjuk végig a teljesen kiégett, volt királyi palota terméit.

— Mikor az ostrom befejeződött, — mondja a tanácsos — a még füstölgő palota zsúfolva volt lovak tetemeivel. A földszint egyik termében egyetlen, csontig lesoványodott élő lovat találtunk. Mikor hozzányúltak, elesett és kimúlt. A magukat »kultúrnépnek« nevező németek barbár módon viselkedtek. Istálló lett a Várkapólnából, lovak

tanyáztak a Koronázó Mátyás templomban is.

A volt kormányzósági főlépcsőn megyünk fel és egymás után járjuk végig a kiégett termeket, amelyekből már elhordták a romokat. *A pazar berendezésből, a híres faburkolatokból, padlózatokból, márványfalakból, falitűk-ökből nem maradt meg semmi.* A »Habsburgterem« gyönyörű freskója alig látszik. Beázott... A táncteremben még ott függ néhány kristálycsillár. Még áll néhány sérült márványszobor. A Szent István-teremből, a magyar iparművészet remekművéből, csak egy kandallómaradvány maradt. A Mária Terézia épületszárny, amely lafödémrel volt fedve, órák alatt elpusztult. Csak a váza van meg a volt pálmakertésznek és az orchidea tenyészetnek, ahol *húszezer orchidea-tővel* ápolnak a kertészek.

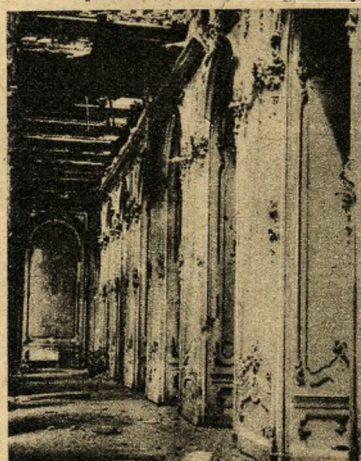
A közelmúlt pusztításai lesújtó látványt nyújtanak. A nyári nap-sütésben azonban a Vár egész területén szorgalmasan dolgoznak.

1946 decemberében kezdődött a romtakarítás és a *Várkerület* ma már szinte teljesen romtalanítva van. A palotából a Szentháromság-terem, a Verbóczy-utcán szalad a kisvasút.

A tömött csillék már ötvenezer mázsza törmelékkel vittek a Vérmező feltöltésére. A Vár zegzugos utcáin sétálva, lépten-nyomon újjáépülő házakkal találkozunk.

A *Váreptitési Bizottság* szigorúan őrködik, hogy a helyreállító és újjáépítő munkálatok minden tekintetben beleilleszkedjenek abba az elképzelésbe, mely meg akarja

zött volt királyi palotának egyik szárnya a *mindenkori államfő rezidenciájául fog szolgálni.* A helyreállított többi épületrészben *muzeumokat akarnak elhelyezni.* A Sándor-palotába kerül a miniszterelnökség. Miután a Várat diplomatanegyednek szánják, itt lesz a külügyminisztérium is. A volt előjáróság épületébe helyezik át a Középkori

A sárga táncterem folyosója új mennyezetet kap.

A Vár Dunára néző erkélyfolyosóját is megtisztítják a romoktól.

Az utca ismét szabad: a Hatvány-palota újra lakható.

őrizni és ahol csak lehetséges, rekonstruálni az elmúlt századok történelmi stílusát és hangulatát.

Metzner főmérnök, a Közmunka Tanács kiküldötte napestig járja a Vár utcáit és személyesen ad útmutatást az építőmestereknek és mesterembereknek a legapróbb részletekre kiterjedő figyelemmel. A bástyákon belül nem épülhet semmi sem a Várbizottság hozzájárulása nélkül.

A *Figyelő* munkatársa érdekes részleteket hallott a Várbizottság által készített tervekről.

A mai viszonyoknak túlmérete-

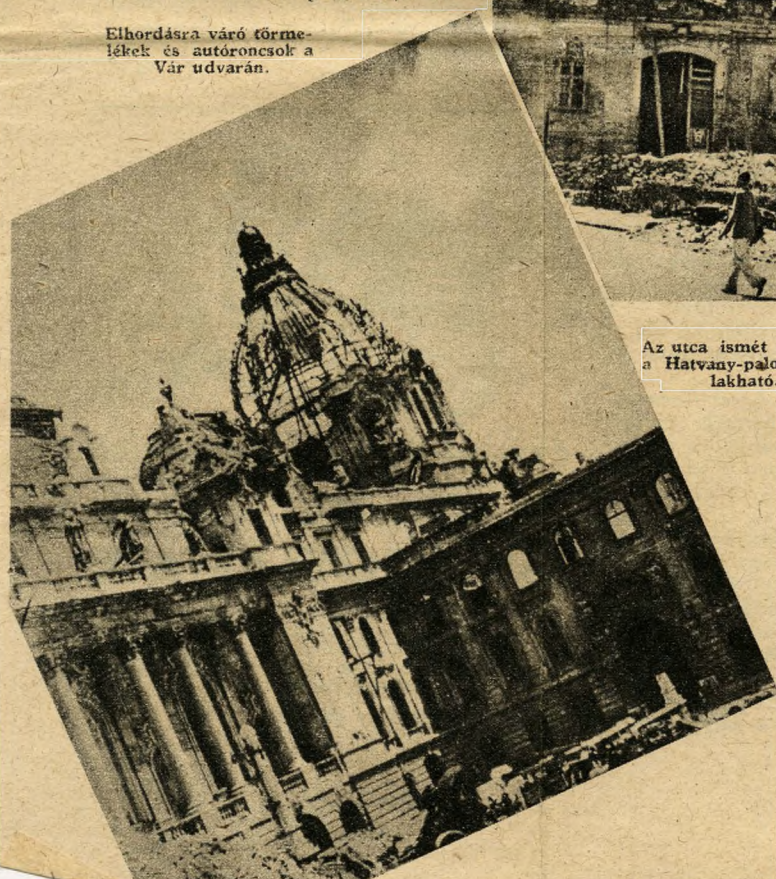
A márvány szertartástérmet ideiglenesen kijavítják és új padlóját elkészítik.

Múzeumot meggazdagodott anyagával.

Meglátogattuk az újjáépülő pénzügyminisztériumot is, amelynek helyrehozására a hároméves terv kilenc és fél millió forintot irányzott elő. *Radó* építész, egyetemi tanár tervei alapján folynak az átalakító munkálatok. Az új épület egy emelettel *atacsonyabb* lesz, külső formájában leegyszerűsítve alkalmasnak fog a Szentháromság-g-ter és a Mátyás-templom finommívű környezetéhez.

Már újjáépült a Nunciatura és ki van szemelve az a stílusos kis palota, melyben a svájci követség lesz elhelyezve.

Tavaly még néptelen utcák fogadták a romok között botorkáló látogatót. Ma eleven tempójú munka piros, új tetők vidám látványa, tiszta utcák és egyre szaporodó lakosság ígérnek: ötödször is felépül a Várhegy történelmi levegőjű negyede és bizonyos, hogy szebb lesz, mint valaha...

Elhordásra váró törmelék és autórönszok a Vár udvarán.